

**Protokół
z posiedzenia Zespołu problemowego ds. międzynarodowych
Rady Dialogu Społecznego
z dnia 26 marca 2025 r.**

Miejsce posiedzenia: Centrum Partnerstwa Społecznego „Dialog” im. A. Bączkowskiego, sala F, ul. Limanowskiego 23 w Warszawie.

Przewodniczący: Błażej Mądrycki, Przewodniczący Zespołu problemowego ds. międzynarodowych, OPZZ.

W posiedzeniu wzięli udział: Pani Joanna Żeber, Radca w Stałym Przedstawicielstwie RP przy Biurze Narodów Zjednoczonych w Genewie; członkowie zespołu oraz zaproszeni goście i eksperci.

Proponowany porządek obrad:

1. Omówienie sytuacji w Białorusi w kontekście wsparcia wdrażania rezolucji dotyczącej środków zalecanych przez Radę Administracyjną Międzynarodowego Biura Pracy na podstawie artykułu 33 Konstytucji MOP, przyjętej na 111. sesji Międzynarodowej Konferencji Pracy w czerwcu 2023 r.
2. Sprawy różne.

Błażej Mądrycki, Przewodniczący Zespołu problemowego ds. międzynarodowych, OPZZ; powitał uczestników spotkania i podziękował za przybycie Pani Joannie Żeber, Rady w Stałym Przedstawicielstwie RP przy Biurze Narodów Zjednoczonych w Genewie. Następnie negatywnie odniósł się do braku obecności przedstawicieli zespołu po stronie rządowej. W dalszej kolejności przedstawił proponowany porządek obrad.

Strony jednogłośnie zaakceptowały porządek obrad posiedzenia.

Ad 1

Joanna Żeber, Radca przy Stałym Przedstawicielstwie RP w Biurze Narodów Zjednoczonych w Genewie, podziękowała za zaangażowanie Przewodniczącego Zespołu oraz jego członków w dyskutowaną sprawę oraz za gotowość podjęcia trójstronnych działań, także na poziomie krajowym, w celu zapewnienia skutecznej realizacji rezolucji przyjętej przez Międzynarodową Konferencję Pracy

na mocy artykułu 33 Konstytucji MOP, przyjętej na 111. sesji Międzynarodowej Konferencji Pracy w czerwcu 2023 r. w odniesieniu do Białorusi. Odnotowała, że aktywność Zespołu w tej sprawie wpisuje się w działania podejmowane w tym kontekście przez społeczność międzynarodową. Przekazała informacje dot. stanu wdrażania ww. rezolucji, przyjętej w związku ze skargą złożoną na Białoruś do MOPu w 2003 r, w kwestii ingerencji władz rządowych w wewnętrzne sprawy związków zawodowych w Białorusi. Przedstawiła historię skargi na Białoruś oraz dalsze działania jakie są podejmowane na forum MOP jak i w Stałym Przedstawicielstwie RP przy Biurze Narodów Zjednoczonych w Genewie. Powiedziała, że w 2003 r. grupa 14 przedstawicieli delegacji pracowników złożyła skargę na nieprzestrzeganie przez władze Białorusi konwencji 87 i 98, których Białoruś jest stroną od 1956 r. Powiedziała, że skarga została złożona na podstawie art. 26 Konstytucji MOP i została oparta na 14 zarzutach, w tym m.in.: ingerencja władz rządowych w wewnętrzne sprawy związków zawodowych, przyjmowanie antyzwiązkowego ustawodawstwa i dekretów wykonawczych, zakaz pobierania składek członkowskich i swobodnego dysponowania tymi składkami, groźby przemocy fizycznej. Przedstawiła informacje dotyczące wcześniejszych skarg wobec Białorusi z 1995 i 1996 r., złożonych przez Międzynarodową Konfederację Wolnych Związków Zawodowych, w związku z aresztowaniami związkowców. Nawiązała do artykułów nr 26-29 i 31-34 Konstytucji MOP, na podstawie których, podczas 91. sesji MKP, została złożona skarga oraz została powołana komisja śledcza, złożona z 3 niezależnych ekspertów. Przedstawiła informacje dotyczące prac przedmiotowej komisji, w tym raport z lipca 2004 r. zawierający rekomendacje dla białoruskich władz, w tym m.in. natychmiastową rejestrację niezależnych związków zawodowych, usunięcie prawnych przeszkód skutkujących utrudnianiem działalności związkowej, w tym zmianę dekretu nr. 2, a także ochronę przedstawicieli związkowych ze strony władz, a ponadto wezwała władze białoruskie do wprowadzenia skutecznych mechanizmów do ochrony przeciwko dyskryminacji związkowej. Powiedziała, że Białoruś miała wdrożyć przedmiotowe zalecenia do czerwca 2005 r., jednak zalecenia nie zostały wprowadzone do dziś, a władze Białoruskie jedynie pozorowały wprowadzanie zaleceń. Przekazała informacje o nowych represjach, które zaistniały po sfałszowanych wyborach prezydenckich w sierpniu 2020 r. Przedstawiła główne założenia rezolucji dotyczącej zastosowania art. 33 Konstytucji MOP i dodała, że rezolucja ta została wprowadzona po raz drugi w ponad stuletniej historii MOP, a po raz pierwszy - aby powstrzymać naruszenia wolności zrzeszania się. Przedstawiła informacje dotyczące apelu w zakresie możliwości zorganizowania misji humanitarnej, która miałaby na celu zapewnienie niezależnym lekarzom dostępu do uwięzionych działaczy związkowych oraz możliwości powołania specjalnego wysłannika MOP na Białoruś. Powiedziała o możliwości organizacji trójstronnych spotkań wysokiego szczebla na poziomie krajowym, które miałyby na celu ocenę sposobu wykonania przedmiotowej rezolucji i zintensyfikowanie wysiłków na rzecz jej realizacji, wraz z zaraportowaniem do Dyrektora Generalnego Międzynarodowego Biura Pracy informacji o przebiegu takiego spotkania. Przedstawiła informacje dotyczące zorganizowanego w czerwcu 2024 r. przez ILO okrągłego stołu, do którego udziału zaproszono specjalnych sprawozdawców działających w ramach ONZ. Przedstawiła negatywne

podejście strony białoruskiej w stosunku do rezolucji. Następnie przedstawiła działania podejmowane przez Stałe Przedstawicielstwo RP przy Biurze Narodów Zjednoczonych w Genewie w sprawie wykonania ww. rezolucji (w tym organizacja, na marginesie 353. sesji Rady Administracyjnej, wydarzenia towarzyszącego poświęconego sytuacji wolności zrzeszania się na Białorusi, w którym udział wzięli m.in. Specjalny Sprawozdawca ONZ ds. sytuacji praw człowieka na Białorusi, niezależni białoruscy związkowcy, w tym Maksim Pazniakow i Siarhei Antusevich, oraz przedstawiciele społeczeństwa obywatelskiego). Przedstawiła sugestie wspólnych działań na rzecz wdrażania rezolucji.

Yury Ravavoi, NSZZ „Solidarność”, nawiązał do spotkania z dnia 17 marca, towarzyszącego wydarzeniu zorganizowanego przez Stałe Przedstawicielstwo RP w Genewie, popierającego sprawę Białoruską. Powiedział, że spotkanie to odbyło się w dniach trwania posiedzenia Rady Administracyjnej MOP, a jego celem była dyplomatyczna forma wsparcia dla sprawy białoruskiej w ramach działań prowadzonych na forum MOP. Wyraził opinię, że kolejne spotkanie tego typu powinno również mieć miejsce przed konferencją MOP w czerwcu i zadał pytanie czy Stałe Przedstawicielstwo RP przy Biurze Narodów Zjednoczonych w Genewie podjęłoby się ponownie organizacji takiego wydarzenia. Podziękował za dotychczasowe bezprecedensowe wsparcie dyplomatyczne udzielone przez Stałe Przedstawicielstwo RP w Genewie w ww. sprawie.

Siarhei Antusevich, Wiceprzewodniczący Białoruskiego Kongresu Demokratycznych Związków Zawodowych (BKDP), przedstawił informacje dotyczące więźniów politycznych na Białorusi. Powiedział, że na liście więźniów tej kategorii jest 1300 osób. Zaznaczył, że osoby te przebywają w bardzo trudnych warunkach, porównywalnych do warunków z czasów stalinowskich. Przekazał informacje dot. art. 411 Kodeksu Kryminalnego, wg którego władze kolonii mogą przedłużać wielokrotnie pobyt osób znajdujących się w kolonii karnej. Podziękował za organizację spotkań takich jak przedmiotowe posiedzenie.

Patrycja Puz, Departament Spraw Globalnych, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, przedstawiła działania MSZ dotyczące kwestii Białoruskich. Powiedziała, że ma to przełożenie do przygotowywania wspólnych stanowisk na spotkania w Genewie.

Agata Oklińska, Dyrektor Dep. Dialogu i Partnerstwa Społecznego w MRPiPS, poinformowała o zamiarze organizacji, przy okazji zbliżającej się MKP, wydarzenia towarzyszącego na ten temat (*Side event*), które będzie spotkaniem trójstronnym i wysokiego szczebla.

Yury Ravavoi, NSZZ „Solidarność”, podziękował za działania MSZ w przedmiotowej sprawie. Nawiązał do problemu uzyskania wiz humanitarnych dla białoruskich działaczy związkowych. Poprosił o przekazane informacji, dotyczących możliwości przyspieszenia procedur w przedmiotowej sprawie.

Patrycja Puz, Departament Spraw Globalnych, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, powiedziała, że przedmiotowa kwestia jest sprawą właściwych konsulatów, do których należałoby się zgłosić.

Yury Ravavoi, NSZZ „Solidarność”, nawiązał do sprawy dotyczącej specjalnego wysłannika MOP do Białorusi. Zadał pytanie o możliwość zabudżetowania środków dla nowego kandydata na przedmiotowe stanowisko w MOP.

Joanna Żeber, Radca w Stałym Przedstawicielstwie RP przy Biurze Narodów Zjednoczonych w Genewie, powiedziała, że podjęte będą działania na rzecz ustalenia, kiedy można się będzie spodziewać nominacji dla specjalnego wysłannika MOP do Białorusi. Powiedziała, że placówka będzie kontaktować się z MOP w przedmiotowej sprawie. Nawiązała do przedmiotowej rezolucji, z której wynika możliwość, aby partnerzy społeczni i rządy przekazywały systematycznie raporty do Dyrektora Generalnego MOP ws. działań jakie podjęto ws. wdrażania rezolucji. Powiedziała, że wkład w raporty Biura miały indywidualne rządy, grupy regionalne, takie jak UE, a także partnerzy społeczni m.in. z Austrii, Niemiec, Łotwy, Szwajcarii i Niderlandów. Podała pod rozagę możliwość dodatkowego raportowania do MOP w przedmiotowej sprawie, aby raporty Dyrektora Generalnego były pełne i odzwierciedlały sytuację podejmowane przez rządy i partnerów społecznych, niezależnie od spotkań wysokiego szczebla.

Błażej Mądrycki, Przewodniczący Zespołu problemowego ds. międzynarodowych, OPZZ; zaproponował, aby protokół, który powstanie z przedmiotowego spotkania mógł posłużyć jako wkład do raportu do MKP, po uzupełnieniu przez partnerów społecznych.

Joanna Żeber, Radca przy Stałym Przedstawicielstwie RP przy Biurze Narodów Zjednoczonych w Genewie, powiedziała, że zasadnym byłoby przygotowanie streszczenia z przedmiotowego spotkania w formie listu, którego załącznikiem mógłby być niniejszy protokół.

Ustalono, że z protokołu zostanie utworzony wyciąg, który po konsultacji z partnerami społecznymi będzie stanowił element raportu.

Bogdan Kubiak, NSZZ „Solidarność”, poprosił o doprecyzowanie, czy jako poszczególne organizacje związkowe również jest możliwość przygotowywania raportów i przesyłanie ich.

Joanna Żeber, Radca przy Stałym Przedstawicielstwie RP przy Biurze Narodów Zjednoczonych w Genewie, potwierdziła i zarekomendowała również takie działania, gdyż w raporcie znajduje się sekcja dotycząca działań podejmowanych przez partnerów społecznych.

Magdalena Wysocka-Madej, Naczelnik Wydziału Koordynacji i Współpracy Międzynarodowej, MRiPPS; poinformowała, że kolejna dyskusja w przedmiotowej kwestii odbędzie się w listopadzie i zasugerowała, aby przekazywanie informacji przez organizacje następowało pod koniec wakacji, gdyż do tego czasu można zwiększyć zakres podejmowanych działań.

Yury Ravavoi, NSZZ „Solidarność”, nawiązał do uprawnień Związków Zawodowych Białorusi. Powiedział, że ze strony związków pracowników będzie inicjatywa, by pozbawić uprawnień Związków Zawodowych Białorusi, jako części reżimu. Powiedział o niepokojącym zachowaniu przedstawicielki

pracodawców z Niemiec na Radzie Administracyjnej, podważającym dotychczasowe podejście w sprawie stosunków z Białorusią. Zaznaczył, że związkowcy nie są jedyną stroną, która doświadcza prześladowań. Powiedział o przykładach prześladowań w Białorusi, które mają miejsca również po stronie pracodawców. Zapowiedział, że będzie się kontaktować z pracodawcami, aby przekazać informację w tej sprawie. Następnie odniósł się do sprawy mandatu specjalnego sprawozdawcy Rady Praw Człowieka ds. Białorusi i Rosji i negatywnie odniósł się do kwestii przeniesienia biura z Genewy do Wiednia, wskazując na ewentualną możliwość marginalizacji działań Rady Praw Człowieka w związku z tym.

Ad 2.

Błażej Mądrzycki, Przewodniczący Zespołu problemowego ds. międzynarodowych, OPZZ; nawiązał do kolejnego spotkania Zespołu w sprawie przygotowania delegacji na tegoroczną MKP.

Robert Lisicki, Konfederacja Lewiatan, nawiązał do kwestionariusza przygotowanego przez ILO ws. pracy platformowej. Zadał pytanie Ministerstwu odnośnie harmonogramu i założeń prac w ILO.

Magdalena Wysocka-Madej - Naczelnik Wydział Koordynacji i Współpracy Międzynarodowej, MRiPPS; przekazała informacje na temat raportu powstałego na podstawie kwestionariusz i wskazała, gdzie jest on dostępny

Błażej Mądrzycki, Przewodniczący Zespołu problemowego ds. międzynarodowych, OPZZ; nawiązał do konwencji MOP nr 190 i zaproponował dyskusję w przedmiotowej sprawie.

Ustalono, że po ustaleniu harmonogramy ratyfikacji konwencji, możliwe będzie przekazane analizy w celu przeprowadzenia dalszej dyskusji.

Błażej Mądrzycki, Przewodniczący Zespołu problemowego ds. międzynarodowych, OPZZ; wobec wyczerpania porządku obrad Przewodniczący Zespołu zamknął posiedzenie.

Błażej Mądrzycki

/-/

Przewodniczący Zespołu

Sporządziła Paulina Knapik

/-/

Biuro Rady Dialogu Społecznego